

Fagfornyelsen - siste innspillsrunde kjerneelementer

Uttalelse - Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via: wbr@norsklektorlag.no
Innsendt av	Wenche Bakkebråten Rasen
Innsenders e-post:	wbr@norsklektorlag.no
Innsendt dato	17.04.2018
Hvilken organisasjon?:	Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk Organisasjon (Privat)
Stilling	Spesialrådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Engelsk og engelsk fordypning

1. SISTE UTKAST TIL KJERNEELEMENTER I ENGELSK OG ENGELSK FORDYPNING

Kjerneelementene er det viktigste elevene skal lære i faget og er et forarbeid til læreplanene som skal utarbeides neste skoleår. Kjerneelementene skal danne grunnlaget for utviklingen av selve læreplanene.

Vi trenger dine innspill på valgene og prioriteringene som er gjort i kjerneelementene. Vil utkastet legge til rette for at innholdet i fagene blir mer relevant? Vil det legge bedre til rette for dybdelæring i fremtidens skole?

Siste utkast til kjerneelementer i engelsk og engelsk fordypning er:

- **kommunikasjon**
- **interkulturell kompetanse**
- **språklæring**
- **språkteknologi og nye medier**

Kjerneelementene gjelder for engelsk både i grunnskolen og videregående opplæring.

Begrunnelsene for valgene og prioriteringene som er gjort, finner du i vedlegg nederst.

I tillegg har vi spørsmål om hvordan du mener samisk innhold, verdigrunnlaget fra overordnet del og grunnleggende ferdigheter er ivaretatt.

Vi ønsker også å vite om du mener kompetansemålene bør utvikles på flere trinn enn i dag når arbeidet med læreplaner starter.

2. BESKRIVELSE AV KJERNEELEMENTER OG PROGRESJON

I engelsk og engelsk fordypning er det foreslått fire kjerneelementer som beskrives her. Avslutningsvis vil du få spørsmål om du mener kjerneelementene dekker det viktigste innholdet i faget og om de er tilstrekkelig fremtidsrettet.

2.1. KOMMUNIKASJON

Kjerneelementet *kommunikasjon* innebærer at kommunikasjon er å forstå og bli forstått når vi bruker engelsk muntlig og skriftlig i ulike situasjoner. Det betyr å kunne lytte, tale, lese og skrive for å kunne kommunisere og samhandle. Opplæringen skal gi elevene glede av å utforske og mestre språkhandlinger fra første stund, og gi dem trygghet til å bruke engelsk sammen med andre.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

1.-2.trinn	3.-4.trinn	5.-7.trinn	8.-10.trinn / vgo

Utforskende språkbruk om dagligdagse temaer. Forstå og respondere.	Engelsk tale, enkle skriftlige tekster i samhandlingssituasjoner om kjente og dagligdagse temaer (refleksjon)	Gradvis mer komplekse, tilpassede og autentiske muntlige og skriftlige tekster om ulike dagligdagse og faglige temaer (samhandling, refleksjon og argumentasjon)	Stadig mer komplekse, tilpassede og autentiske muntlige og skriftlige tekster, formelle og uformelle, om skjønnlitterære, faglige og tverrfaglige temaer (samhandling, refleksjon, argumentasjon og drøfting)
Behov og følelser uttrykt i enkle muntlige og skriftlige tekster, individuelt og i samarbeid med andre	Behov, følelser og interesser uttrykt i kreativ produksjon av forskjellige typer enkle muntlige og skriftlige tekster, individuelt og i samarbeid med andre	Utforskende produksjon av ulike typer muntlige og skriftlige tekster om dagligdagse og faglige temaer, individuelt og i samarbeid med andre	Kreativ og skapende produksjon av stadig mer komplekse muntlige og skriftlige tekster tilpasset ulike formål, om et bredt spekter av forskjellige temaer
Aktiviteter fra barnekultur og kulturelle uttrykksformer og kreativ språkbruk	Barnekultur og kulturelle uttrykksformer og aktiv språkbruk	Aktiv, kreativ og utforskende språkbruk om og gjennom kulturelle uttrykksformer	

2.2. INTERKULTURELL KOMPETANSE

Kjerneelementet *interkulturell kompetanse* innebærer at kunnskap om og en utforskende tilnærming til andre språk, kulturer, levesett og tenkemåter åpner for nye perspektiver på verden og oss selv. Elevene skal få innsikt i og utvikle forståelse for kulturelt og språklig mangfold både lokalt og globalt og bruke denne kompetansen i samhandling med andre. Dette omfatter urfolk, og ulike kontekster der engelsk brukes, både som førstespråk og som kontaktspråk. Elevene skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger for å kunne forholde seg til andres tenkemåter, levesett, kommunikasjonsformer og kulturelle uttrykksformer på en hensiktsmessig måte.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

1.-7.trinn	8.-10.trinn	vgo
Glede ved å utforske barnekultur og kulturelle uttrykksformer fra ulike samfunn og sammenhenger der engelsk brukes	Kunnskap om levesett, samfunnsforhold og tenkemåter der engelsk brukes, sammenlignet med det eleven selv er en del av	Kunnskap om historie, samfunnsforhold, tenkemåter, identitetsdannelse, kommunikasjonsformer og levesett der engelsk brukes (sammenligning, kritisk refleksjon, bruke individuelt og i samhandling med andre)
Nysgjerrighet og åpenhet omkring kulturelle uttrykksformer i ulike samfunn og sammenhenger der engelsk brukes	Kulturelle uttrykksformer og aktiviteter i sammenhenger der engelsk brukes, sammenlignet med det eleven selv er en del av, inkludert samiske sammenhenger (kreativ utforskning og refleksjon)	Kunnskaper om kulturelle uttrykksformer og aktiviteter i ulike sammenhenger og kulturer der engelsk brukes, inkludert urfolks egenartede kulturer, sammenlignet med tilsvarende sammenhenger som eleven selv er en del av (kritisk refleksjon)
	Aspekter som stereotypier og fordommer i sammenhenger der engelsk brukes (nysgjerrighet, åpen tilnærming og toleranse)	Bevisst holdning til stereotypier og fordommer i sammenhenger der engelsk brukes (nysgjerrighet, åpen tilnærming, toleranse og bruke i samhandling med andre)

2.3. SPRÅKLÆRING

Kjerneelementet *språklæring* innebærer at kunnskap om språk og utforskning av egen språklæring gjør elevene bedre i stand til å lære språk i et livslangt perspektiv. Kunnskap om engelsk som system (språklyder, ordforråd, ord-, setnings- og tekststrukturer) sammen med bruk av ulike språklæringsstrategier gir elevene valg og muligheter når de skal skape bevissthet om egen læring, og når de kommuniserer og samhandler på engelsk. Språklæring innebærer å

kunne overføre kunnskap ved å se sammenhenger mellom eget morsmål (f.eks. samisk), engelsk, og andre språk elevene kan.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttrykksformer i kjerneelementet

1.-2.trinn	3.-4.trinn	5.-7.trinn	8.-10.trinn	vgo
Ord, enkle uttrykk og språklige strukturer	Dagligdags ordforråd og enkle språklige strukturer, muntlig og skriftlig	Relevant ordforråd og grunnleggende språklige strukturer, muntlig og skriftlig	Relevant ordforråd og varierte språklige strukturer, muntlig og skriftlig	Variert ordforråd og språklige strukturer, muntlig og skriftlig
Les og skriv ordbilder	Sammenligne ord og uttrykk med eget/egne språk	Begynnende bevisstgjøring om flerspråklighet som ressurs	Øke bevisstheten om flerspråklighet som ressurs	Utnytte flerspråklighet som ressurs
Språklek og kreative aktiviteter: oppdage engelske språklyder	Koble språklyder til bokstaver og trekke lydene sammen til ord	Kjennskap til grunnleggende stavemønstre (bruke i lesing og skrive enkle tekster av ulike slag)	Kjennskap til noe språklig terminologi om grunnleggende språklige mønstre og tekststruktur (bruke i lesing, reflektert samhandling og kreativ tekstskaping)	Kjennskap til variert språklig terminologi for å analysere språk, språklige mønstre og tekststrukturer (bruke kritisk og reflektert i egen utforskende og kreative språkbruk og -produksjon, individuelt og sammen med andre)
	Enkle språklæringsstrategier og enkel egenvurdering av egen språklæringsprosesser	Enkle språklærings-, lese- og skrivestrategier; egen- og hverandrevurdering av språklæringsprosesser	Ulike strategier som støtte i et spekter av språklæringsprosesser og kommunikasjons-situasjoner; egen- og hverandrevurdering og sette mål for egen læring	Et bredt repertoar og bevisst bruk av strategier for lytting, tale, samtale, lesing, skriving, ord og grammatikk læring tilpasset formål og situasjon; kritisk refleksjon, alene og sammen med andre, rundt språklæringsprosesser og mål for egen læring

		Noen varianter av engelsk som verdensspråk	Terminologi for å kunne beskrive forskjeller mellom varianter av engelsk som verdensspråk	Videreutviklet kunnskap om engelsk som verdensspråk og forskjellige varianter av engelsk (begrepsapparat for kritisk refleksjon)
	Ekspimentering med formell og uformell språkbruk	Introduksjon av formell og uformell språkbruk	Bruke kunnskap om formell og uformell språkbruk	Kritisk bevissthet om ulike språklige registre

2.4. SPRÅKTEKNOLOGI OG NYE MEDIER

Kjerneelementet *språkteknologi og nye medier* innebærer at elevene skal utforske og utnytte faglig og relevant språkteknologi og nye medier for kreativitet og læring i bruk og forståelse av engelsk. Opplæringen skal utnytte kunnskapen, erfaringene og ferdighetene elevene har tilegnet og tilegner seg utenfor skolen. Gjennom kreativ og kritisk bruk av teknologi og digitale medier skal elevene oppleve, forstå, lære seg og ta i bruk språket skriftlig og muntlig, alene og i samhandling med andre.

Sentrale begreper, metoder, tenkemåter, kunnskapsområder og uttryksformer i kjerneelementet

1.-7.trinn	8.-10.trinn	vgo
Utforskende bruk av relevante språklæringsteknologier og nye medier som ressurs for språklæring på en kreativ, spontan og autentisk måte	Bevisst bruk av relevante språklæringsteknologier og nye medier som ressurs for språklæring på en kreativ, spontan og autentisk måte	Reflektert og bevisst bruk av relevante språklæringsteknologier og nye medier som ressurs for språklæring på en kreativ, spontan og autentisk måte
Utforskende bruk av relevante språkteknologier og nye medier som ressurs til kommunikasjon og samhandling på engelsk, muntlig og skriftlig	Kritisk og bevisst bruk av relevant språkteknologi og nye medier til kommunikasjon og samhandling på engelsk, muntlig og skriftlig	Selvstendig bruk av relevant språkteknologi og nye medier til kommunikasjon og samhandling på engelsk, muntlig og skriftlig (potensielle muligheter, begrensninger og utfordringer)
Glede ved å oppsøke, lese og tolke autentiske skjermbaserte tekster og kilder innen språk, kultur og aktuelle	Gradvis mer selvstendig og kritisk tilnærming til søk, innhenting og tolking av autentiske skjermbaserte tekster	Selvstendig, kreativ og kritisk tilnærming til og bruk av autentiske skjermbaserte tekster

<p>samfunnsforhold der engelsk brukes</p>	<p>og kilder innen språk, kultur og aktuelle samfunnsforhold der engelsk brukes</p>	<p>og kilder innen språk, kultur og aktuelle samfunnsforhold der engelsk brukes</p>
<p>Grunnleggende bevissthet om muligheter og begrensninger som språkteknologi og nye medier har for språklæring, kommunikasjon og interkulturell kompetanse</p>	<p>Refleksjon og diskusjon rundt muligheter og begrensninger som språkteknologi og nye medier har for språklæring, kommunikasjon og interkulturell kompetanse</p>	<p>Selvstendig og kritisk refleksjon over og vurdering av muligheter og begrensninger som språkteknologi og nye medier har for språklæring, kommunikasjon og interkulturell kompetanse</p>

? Synes du at kjerneelementene i utkastet dekker det viktigste innholdet i faget? Hvis ikke, har du forslag til endringer?

Nei

Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk mener dagens læreplan i engelsk er for omfattende, og har forstått at et overordnet mål med fagfornyelsen er å kutte ned pensum og gi rom for (dybde)læring som prosess. Disse kjerneelementene viser ikke en slik endring, og vi er bekymret for at den konkrete språklæringen legges på et for høyt og krevende nivå med et altfor stort pensum å dekke i forhold til timeantallet i faget, spesielt ser vi et høyt progresjonshopp fra 10.trinn til vgs. Fagutvalg for engelsk mener at dette forslaget til kjerneelementer i engelsk ikke bidrar til å prioritere det viktigste i faget, eller til å løse stofftrengselen i faget.

Vi forutsetter at det vil bli enda mer å dekke gjennom spesifisering av samfunn, kultur og litteratur i selve læreplanen og med så høye krav til språklæringen blir det for mye til sammen. Vi mener hovedproblemet med forslaget er at det er for mye stoff. Vi mener dette ikke skaper plass til dybdelæring, og det legger heller ikke til rette for en rettferdig vurdering med en vag tekst som primært ikke beskriver kjerneelementer, men sluttkompetanse på et for høyt nivå. Videre mener vi forslaget til kjerneelementer i for stor grad legger vekt på ferdigheter, framfor innhold. Dette er ikke et dokument som i seg selv kan leses og forstås av elever (heller ikke av lærere).

Vi mener engelsk skjønnlitteratur knyttet til kjerneelementene om interkulturell kommunikasjon, kultur og samfunn bør være en viktig del av faget, også for fremtiden. Vi vil derfor legge til dette som et nytt kjerneelement. Interkulturell kompetanse er en god og viktig innføring, men kan inngå i punkt 2.1 – kommunikasjon. Fagutvalg for engelsk er usikre til selve begrepet

språkteknologi, men positive til elementet språkteknologi og nye medier, men mener dette krever at noe annet pensum må vike. Vi er redde for at innføring av mer å dekke vil gå på bekostning av tid og rom for akademisk skriving som nettopp krever dybdelæring og prosess. Husk også at ikke alle elever er like gode digitalt selv om de er unge – yrkesfagelever ofte ikke.

Førsteintrykk - viktige overordna innspill:

Vi frykter engelskopplæringen gjøres for avansert på barnetrinnet. Det er viktig at engelsk ikke blir noe negativt for elevene fra begynnelsen. Engelsk kan ikke brukes som ordbildeinnlæring fordi det er lite samsvar med ordbilde og lydbilde.

Vi mener kreativitet og innovasjon er sentrale 21. århundrets-ferdigheter som elevene bør jobbe med å utvikle hele tida (se Tony Wagner, *The Global Achievement Gap* og *Most Likely to Succeed*). Vi ser ikke logikken i «progresjonen» fra kreativ til kritisk - hvorfor skal elevene slutte å være "kreative" etter 10. og "nysgjerrig" etter 7.?

Vi ønsker at kjerneelementene skal komme til syne og eksemplifiseres tydelig i kompetansemålene. Slik kjerneelementene står nå, er de vage, og vi frykter at de kan brukes på ulik måte i vurderingsarbeidet.

Vi mener det er viktig at elevene får utvikle evner for selvstendig tenking - å lære å lære. Slik vi har forstått det, skal kjerneelementene også inneholde tenkemåter. Da savner vi konkrete «tenkeord» i kjerneelementene. De "tenkeord" vi finner, er hovedsakelig bare på vgs (og litt 8-10): f. eks. argumentasjon, refleksjon, drøfting. Men disse er veldig komplekse tankeprosesser som man må jobbe med helt fra 1. klasse. Vi foreslår at læreplanen tar i bruk, helt fra 1.klasse, flere konkrete tenkeord, som: utlede, hypoteser, generalisere, organisere, forbinde, analysere, syntetisere, sammenligne, kontrastere, beskrive, dømme, spørre, klassifisere, identifisere, forutse...man må kunne gjøre alle disse tingene for å kunne, for eksempel, argumentere (se f. eks. Ron Ritchart, *Creating Cultures of Thinking* og *Making Thinking Visible*).

Kjerneelementforslaget mener vi må spesifiseres og gjøres klarere gjennom læreplanarbeidet. Mye er vagt, og det er for mye stoff. Læreplanen må konkretisere hva som skal kunnes på hvilken tid, hva dette innebærer, må spesifiseres. Det er for mye på hvert punkt, og det benyttes for vage begrep som vil føre til individuell tolking og urettferdig vurdering (utforske, kreativ). Vi leser kjerneelementene som at gruppa har valgt å legge inn fagstoff for første trinn, og at en så legger til stoff slik at alt blir mer og mer komplisert for hvert trinn. Det bør velges ut noe, og det kan settes opp punktvis, eksempelvis å lære enkel setningsstruktur, lære å bygge opp et avsnitt, lære å skille formelt/uformelt språk. Det kan spesifiseres med minioverskrift for hver rad med hovedmålet.

Vi ønsker konkrete læreplaner som i mindre grad åpner for individuell tolking og vurdering for å få en tilnærmet lik opplæring i hele Norge.

Vi mener at elevene må lære gjennom faglige aktiviteter og gjennom bruk av språket. Vi frykter den norske oversettelsen av «process of learning in depth» nettopp har «glemt» prosessaspektet

ved dybdelæring. Da må de store vage målene ut. Vi ønsker konkrete og få (samfunnsfaglige og kulturelle) mål som gjør at man kan lære det faglige innholdet i en god prosess over tid, og at elever og lærere faktisk gis tid til dette, slik vi oppfatter dybdelæringsbegrepet.

I begrunnelsen for kjerneelementgruppens valg og prioriteringer savner vi referanser til forskning og hva som legges til grunn for valgene. Vi lærere bør kunne se en liste over forskning som er brukt som utgangspunkt slik at vi kan lese oss opp i teoriene og praksisene som er valgt ut som grunnlaget for utdanningen av alle Norges barn og ungdom. Dette bør være en selvfølge.

Lite skjønnlitteratur! Tips: sette inn eksempeltekster i veiledning som sier noe om sjanger, språk, innhold

Vi foreslår at en slår sammen punkt 2.1 og 2.2 og komprimerer innholdet. Eks – leser man litteratur gjør man det for å kommunisere om det, og interkulturell kompetanse går på å kommunisere hensiktsmessig ut fra situasjon – dette kan ikke skilles.

Øvrige innspill om engelskfaget til Utdanningsdirektoratet:

Fagutvalg for engelsk mener at engelsk er et fag det bør fokuseres mer på, gitt betydningen språket har som verdensspråk i en global verden med interkulturelle samfunn. Vi ønsker et høyere timeantall på ungdomstrinnet.

Vi vil ha tilbake engelsk som programfag på vgs. Dette mener vi det må satses på. Vi opplever et sviktende søkergrunnlag til de tre som ligger som valg nå. Dette er ofte fordi det ikke kan kombineres med realfag. Vi anbefaler at en tar inn tretimers-faget igjen – engelsk for naturfag, teknisk engelsk. Dette er ekstremt viktig, siden man jo leser hovedsakelig på engelsk på universitetsnivå, også i realfagene. Det er mulig en kan slå sammen litterært engelsk og samfunnsfaglig engelsk.

Vi ønsker en skissering av eksamensordning som tar opp og følger endringene i fagfornyelsen og ikke kun er en sluttvurdering som nå. Viktigst er at selve oppgavene er relatert til faktisk kunnskap som bør forventes av læreplanen, og ikke generelle som det har vært mye av i senere tid. De siste to eksamenene har gitt mye større rom for dette.

Kommentarer til de konkrete kjerneelementene:

2.1 KOMMUNIKASJON

Hva vil utforskende språkbruk si? Dette begrepet mener vi er for vagt begrep (hvis begrepet blir beholdt, vennligst referer til faglitteratur som definerer det)

På 1.-2 trinn vil det holde å konsentrere seg om punkt 2.3 i første språklæring. Skal det være mer her foreslår vi høflighetsfraser fremfor dagligdagse tema (bør i så fall stå naturlig for aldersgruppen)

Fra 5-7. Trinn til 8-10/vgo - hva er eksempel på *gradvis og stadig mer*? Dette virker veldig tilfeldig og skal det med, bør det eksemplifiseres.

Tekster – veldig overordna – sjanger bør spesifiseres

Skjønnlitteratur bør inn tidligere – hele veien – lesestunder på barnetrinn? E.g. lese og utforske engelskspråklige barnelitteratur og filmer, rim og regler

Kreves for mye på 8.-10/vgo - åpner ikke for dybdelæring og MÅ skilles for trinn

Vi er skeptiske til vektleggingen av «aktiv, kreativ og utforskende». Dette møter ikke eksamen og høyere utdannings krav om akademisk skriving og essay. Det åpner også for en altfor vid og uensartet vurdering og karaktersetting – hvordan måle dette` ?

Fra første trinn bør en starte med muntlig fremføring (standardfraser: «jeg heter», jeg bor, takk osv). Vi mener dette må framkomme tydelig av læreplanen, slik at det ikke blir for stort tolkningsrom.

Må kortes ned og konkretiseres, unngå bare det enkle til stadig mer komplekse - ønsker en punktvis liste av hva man skal gjennom på trinnet for å skape - strukturen virker som en trangstrøye her

Bruke litteratur og film som utgangspunkt for kritisk refleksjon – elever kan være kritiske fra dag 1. - eneste forskjell er at man må velge litteratur på riktig nivå. Virker ikke som elever skal tenke før ungdomstrinn/vgo - da vil de få sjokk med å måtte legge om. Kan få bra diskusjon på barnetrinn om f.eks at noe er urettferdig [Se f. eks. *Teaching Literacy in the Visible Learning Classroom, Grades K-12* (Fisher, Frey, Hattie) og *Disrupting Thinking: Why How we Read Matters* (Beers and Probst)]

Hele siste rad er uklar og svært vag – hvorfor kulturelle uttrykksformer her når interkulturell kompetanse kommer? Viktig å ikke legge til noe kun for å legge til, men at alt skal ha et klart mål og mening.

Fagutvalget for engelsk er oppriktig bekymret for alt som er flyttet til vgs – og for progresjonshoppet mellom 8.10-trinn og vgs – hvordan mener dere dette faktisk skal gjennomføres i praksis?

2.2 INTERKULTURELL KOMPETANSE

Blir bedre og mer presist slått sammen med 2.1 - 2.2 er en del og en konkretisering av 2.1 og bør derfor slås sammen

Flyttet historie og urfolk til vgs – dette er de siste fem årene der skriving og kildebruk er helt avgjørende - altså enda mer på mindre tid. Dessuten henger historie og urfolk med i forståelsen - tidslinje. Kunstig skille – barnekultur i barnetrinn og så historie helt til sist – hva med å tegne opp kart, se hvem som var der først

Farlig å skrive HOLDNINGER i oppfattelsen – hva er riktig? Oss og dem? Står hele tiden sammenligne med seg selv – farlig skille – egosentrisk og norsksentrisk. Stiller stort obs mot

dette! Viktig poeng at dette ikke kan vurderes. Dette kommer inn i stereotypi og fordommer – dette krever god tid og dybdelæring

Å ha "kunnskap om samfunnsforhold, tenkemåter, identitetsdannelse, kommunikasjonsformer og levesett" er et flott mål men også veldig MYE – her er det virkelig en fare for å være overflattisk, hvis man skal prøve å dekke alle fem elementer.

Manglende tråd i det hele - hva med punktvis liste først, historie og samfunnsforhold – eksempler som blir videreutviklet for hvert nivå. Tråden brytes i hver kolonne selv om det er samme rad. Eksempel først på 5.-7. trinn kommer sammenligning med det eleven selv er en del av . Vi mener dette må gjøres hele veien for å få en utdypet forståelse av samfunnet de er en del av (tverrfaglighet og utvikling i skolegang). I vgs er det tilsvarende sammenhenger som da heter kritisk refleksjon, uten at det er bundet sammen med samiske sammenhenger – som det skal på ungdomstrinn og vgs.

Skal de slutte å være nysgjerrige på vgs? Men fortsatt kreativt skapende?

Det nevnes barnekultur spesifikt. Da mener vi også at ungdomskultur i engelsktalende land bør inn på ungdomstrinnet.

Vi opplever at punkt 2.2. i stor grad mangler innhold – blir da opptil læreplangruppa å tolke sånn de ønsker og sånn blir det opptil de som lager lærebok og så opptil alle lærere - for mange ledd. Konkretiser. Hvor er f.eks kunnskap om USA og Britain – hva er viktig å kunne her? Mener dere kun stereotypi og fordommer i kultur? Dette mener vi er uheldig, da det kun blir stereotypien og fordommene til noen som setter standard. Hvorfor ikke lære om USA og UK i ungdomsskolen og så andre engelsktalende land i vgo?

Engelsk som verdensspråk er avgjørende for å forstå hvorfor vi skal lære engelsk og det er viktig for å fungere i samfunnet – bruk begrepet LINGUA FRANCA fremfor kontaktspråk. Info om hvorfor det er verdensspråk, må inn tidlig.

Hva er viktig for elevene? Lære om ulike kulturer og kulturmøter for å fungere i jobb og livet generelt – viktig for ALLE uansett yrkesvalg og -vei. Det å kunne lese og forstå og gjøre seg forstått på engelsk er viktigst.

2.3 SPRÅKLÆRING

Forslaget til kjerneelementer kan med fordel forkortes.

Kjerneelementet språklæring innebærer at kunnskap om språk og utforskning av egen språklæring gjør elevene bedre i stand til å lære språk i et livslangt perspektiv. Kunnskap om

engelsk som system (språklyder, ordforråd, ord-, setnings- og tekststrukturer) sammen med bruk av ulike språklæringsstrategier gir elevene valg og muligheter når de skal skape bevissthet om egen læring, og når de kommuniserer og samhandler på engelsk. Språklæring innebærer å kunne overføre kunnskap ved å se sammenhenger mellom eget morsmål (f.eks. samisk), engelsk, og andre språk elevene kan.

Vi mener det er på dette området det bør stilles størst krav til systematikk og en progresjon som er tilpasset det vi vet om hvordan elever best lærer utfra etablert kunnskap fra f.eks. kognitiv psykologi og nevrovitenskap. Det er vår erfaring som lærere på videregående at elevene i dag møter et for vanskelig og for komplekst språk (det være seg stavemønstre, ordforråd eller grammatiske strukturer) for tidlig. Dette fører til at en rekke elever ikke mestrer engelsk på et tidlig tidspunkt, og at de dermed får et negativt forhold til faget.

Språklæring innebærer å kunne overføre kunnskap ved å se sammenhenger mellom eget morsmål (f.eks. samisk), engelsk, og andre språk elevene kan.

Dersom elevene skal være stand til å overføre kunnskap ved å se sammenhenger mellom språk, må de lære begrepsapparatet de trenger for å kunne gjøre dette. Dette målet må sees i sammenheng med norskfaget. Elevene må kunne ordklasser og setningsfunksjoner (5.-7. årstrinn). Dette gjelder i både norsk og engelsk. Spesifiser hvilke ordklasser det er formålstjenlig å operere med.

Det må spesifiseres hva som menes med «enkle språklige strukturer», «grunnleggende språklige strukturer» og «varierte språklige strukturer». Er det setningsstrukturer det er snakk om her? Dette bør erstattes med «enkle, sammensatte og komplekse setningsstrukturer». (Simple, compound and complex sentences).

1.-4. årstrinn: enkle setningsstrukturer.

5.-7. årstrinn: sammensatte og noen komplekse setningsstrukturer (spesifiser hvilke)

8.-10. årstrinn: noen flere komplekse setningsstrukturer.

Vgo: arbeide med varierte setningsstrukturer.

Eleven bør kunne bruke disse setningsstrukturene i skriftlig og muntlig framstilling.

Det bør spesifiseres hvilke verbtider elevene skal kunne på ulike tidspunkt. Når skal elevene introduseres for enkle verbtider og samtidsformer? Etersom engelsk har samtidsform, vil det innebære en annen måte å kategorisere erfaringer på enn på norsk.

Noen kontrastive forskjeller mellom engelsk og norsk (f.eks. *who/which, it/there*, presentering, språklyder (*v/w, th*))

Dersom noe engelskspråklig barnelitteratur brukes i undervisning, vil det være nærliggende å tro at elevene vil møte noen flere komplekse grammatiske strukturer før de skal arbeide eksplisitt med dem og forventes å kunne bruke dem selv. Det må likevel tilstrebes å bruke litteratur med et språk som ikke er for komplisert i forhold til det nivået barnet er på.

Lesing og skriving: Det engelske alfabetiske systemet er mer komplekst enn det norske. Både engelskspråklig og norskspråklig begynneropplæring bør baseres på lydmetoden (Ref. Stanislas Dehaene). Dette er i tråd med moderne nevrovitenskapelig forskning). Dette betyr at «lese og skrive ordbilder» må fjernes.

Man kan vente med å stille noe særlig krav til eksplisitt arbeide med lesing og skriving til elevene har knekt lesekode på norsk og de har en noenlunde automatisert leseferdighet.

Det må være en sammenheng mellom metodikk brukt i norskfaget og engelskfaget. Når det gjelder begynneropplæring, vil det dreie seg om å

- Skille mellom bokstavnavn og bokstavlyd
- Lære sammentrekning
- Lære ordbilder i de tilfellene man i engelsk snakker om «sight words»

I Storbritannia bruker man phonics som prinsipp i begynneropplæring. Denne metodikken bør inn i norske læreplaner.

Det bør være en eksplisitt opplæring i hvordan språklyder produseres artikulatortisk. Varierte former for uttaletrening.

Det bør være en eksplisitt undervisning i begreper og begrepssystemer. Dette bør gjøres både på norsk og engelsk. I Norge er Magne Nyborgs systematiske begrepsundervisning kjent.

I begynneropplæringen bør det spesifiseres hvilket ordforråd som er det viktigste. Her bør man ta utgangspunkt i høyfrekvente ord.

Et mer spesifikt læreplanverk vil være til hjelp for både lærere og elever. Lærebøker vil i mindre grad kunne utformes etter de enkelte lærebokforfatterne og forlagenes preferanser.

Hva er en enkel språklig struktur? 1.-2 trinn står det "lese og skrive ordbilder" i neste linje 3.-4. trinn "koble språklyder til bokstaver og trekke lydene sammen til ord". Dette mener vi er motstridende. Vi mener kjerneelementgruppa her har tatt for klare *metodiske* valg for språkinnlæring.

Vi savner en mer logisk overgang mellom trinnene i de ulike radene - for eksempel "lese og skrive ordbilder" 1.-2 trinn og så bevisstgjøring om flerspråklighet i 5.-7. trinn . Vi mener bevisstgjøring om flerspråklighet uansett må komme tidligere.

På første språkinnlæring bør norsk og engelsk anbefale den samme grunnleggende tilnærmingen til begynneropplæring i lesing og skriving – her bør fagfolk spesifikt på feltet inn og anbefale.

Vi mener språklig terminologi kommer inn i opplæringen altfor sent, elevene må kunne si noe er verb, substantiv etc. For stort hopp ungdomstrinn til vgo. Må ha dybdelæring og har høy overføringsverdi med klare punkt for hvert trinn å bygge videre på - for å kunne bruke

flerspråklighet som ressurs. Må sees i sammenheng med NORSK. Står det akkurat og konkret hva som skal kunnes, hjelper det også læreren å faktisk fokusere på det og bygge videre. Hvorfor forklare presens på alle nivå - repetere ja, men fokusere og bygge videre på er et annet spekter.

«Et bredt repertoar og bevisst bruk av strategier for lytting, tale» settes som utdypning av KE for vgo. Ved å sammenligne med trinnet før, ser en at dette blir altfor mye å kreve i løpet av fem timer på vgs. Dette er også et eksempel på et veldig vagt mål der det burde være eksemplifisert hva som egentlig menes. Hva innebærer eksempelvis et bredt repertoar?

Hva legges i enkel språkstruktur? Dette må konkretiseres

Kjennskap til grunnleggende stavemønstre må komme tidligere, eksempelvis fra 3.-4. trinn
Læringsstrategier kan tolkes ulikt og forveksles med læringsstiler (utdatert).

3. underpunkt for vgo» kjennskap til variert språklig terminologi» mener vi vil kreve altfor mye av en Vg1-elev. Dette punktet hadde passet bedre på internasjonal engelsk vg2. Vi undres på hvordan det er tenkt at dette skal gjøres: «Bruke kritisk og reflektert i egen utforskende og kreativ språkbruk».

Vi mener det som står om terminologi for å kunne beskrive forskjell i varianter av engelsk 8.-10. trinn tilsvarer flere studiepoeng på universitet. Hvorfor er dette viktig å få inn på ungdomstrinnet? Vi er enig i at terminologi er viktig, men på hvilket nivå må det inn, og kan det skrives enklere og mer konkret her så det ikke virker så stort? Vi vil heller råde til at en konsentrerer arbeidet på ungdomstrinnet om det enkle og grunnleggende – ordklasser og setningsfunksjon.

Grunnleggende begrep må tidlig inn – farger, klokke, tid, rom, størrelse. Ref. Magne Nyborgs – grunnleggende begrepssystemer og begreper

<http://www.statped.no/globalassets/fagomrader/tverrfaglig-generell/no-slv-systematisk-begrepsundervisning-og-ferdighetsopplaring-hansen-2014-04-25.pdf>

2.4 SPRÅKTEKNOLOGI OG NYE MEDIER

Veldig bra punkt å få inn, selv om vi er usikre på selve begrepet og hva som ligger i dette.

Altfor mye - slå sammen til ett punkt – kritisk refleksjon og vurdering av muligheter og begrensninger for å lære og videreutvikle språket på denne måten

Ikke ta for gitt at alle ungdommer er så digitale – så ja ta utgangspunkt i utenfor skolen, men led også videre til i skolen og bruk senere i livet og arbeidslivet

Eget punkt på språklæringsteknologi - høre uttale, translate, apps, digitale ordbøker med høytaler

Viktig å være kritisk og reflektert (f.eks hvilket vokabular lærer du deg? Hva gjør dette med skrivingen og forkortelser? Kan koples til uformelt/formelt språk) --> kildekritikk og kildebruk må inn

Er kjerneelementene i utkastet tilstrekkelig fremtidsrettet? Hvilke endringer anbefaler du?

Nei

Norsk Lektorlags fagutvalg for engelsk mener det er bra at kjerneelementgruppa har tatt inn interkulturell kompetanse, stereotypi, fordommer, nyere teknologi, men fremtidsrettet i form av dybdelæring og lære og lære så åpner ikke dette forslaget for det med altfor mye, høyt og krevende pensum.

Vi mener det mangler sentrale "21. Century skills", ferdigheter som kreativ problemløsning, kollaborasjon, og innovasjon, se eksempelvis www.p21.org/our-work/p21-framework

3. SAMISK INNHOLD

Alle elever skal få opplæring om samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Synes du utkastet til kjerneelementer for engelsk og engelsk fordypning legger til rette for å ivareta samisk innhold i læreplanen?

Ja

Ja, det er inkludert. Men, samisk innhold går under urfolk og det å relatere til egen kultur og språk og trenger nødvendigvis ikke spesifiseres i faget engelsk. Det gir heller ikke mening at det kommer spesifikt i 8.-10. trinn, og så urfolk generelt i videregående opplæring.

4. INTEGRERING AV VERDIGRUNNLAGET I OVERORDNET DEL

Det er utviklet ny overordnet del av læreplanverket som utdyper verdigrunnlaget i formålsparagrafen og de overordnede målsettingene for opplæringen, og som skal bidra til bedre sammenheng i læreplanverket. I fagfornyelsen skal overordnet del integreres tydeligere i fag.

Verdigrunnlaget foreslås integrert i engelsk og engelsk fordypning på følgende måte:

Opplæringen skal ifølge formålsparagrafen «åpne dører mot verden og fremtiden», samtidig som den skal «... utvide kjennskapet til og forståelsen av vår felles internasjonale kulturtradisjon». Her spiller engelsk som et felles verdensspråk en viktig rolle. Når elevene skal «... utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger for å mestre livene sine og delta i arbeid og fellesskap i samfunnet», vil engelskkompetansen være sentral, også hvis de skal arbeide innenlands. Elevene skal bli trygge språkbrukere og få utvikle sin språklige identitet og da må elevenes

«hjemmespråk», for eksempel samisk, blir verdsatt på skolen. Engelskfaget kan koples til elevenes førstespråk som ikke nødvendigvis er norsk/samisk.

? **Syntes du utkastet til kjerneelementer for engelsk og engelsk fordypning legger til rette for å ivareta en bedre integrering av verdigrunnlaget? Hvis ikke, hvordan bør verdigrunnlaget integreres tydeligere i faget?**

Vet ikke

Vi har reagert på at slik det står, skapes det holdninger om «oss» og «dem». Og skal man ha refleksjon og åpenhet kan ikke holdninger vurderes -da det er å pålegge samme verdigrunnlag på alle. Det som er viktig er å være åpen for ulike sider av saker, se for øvrig kommentarer til punkt 2.2

Flott med mer interkulturell kompetanse

Faget bør ha mer fokus på engelsk som lingua franca/verdensspråk i skole, utdanning, livet og arbeidslivet

5. GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

I fagfornyelsen skal lesing, skriving, regning, muntlige ferdigheter og digitale ferdigheter videreføres som grunnleggende ferdigheter. Ferdighetene skal innarbeides i læreplaner der det vurderes som faglig relevant. Samtidig skal det bli tydeligere hvilke fag som har ansvar for ulike sider ved ferdighetene, spesielt når det gjelder digitale ferdigheter og regning.

De grunnleggende ferdighetene foreslås innarbeidet i engelsk og engelsk fordypning på følgende måte:

Språklæring er grunnleggende for å forstå og gjøre seg forstått på engelsk, og derfor er muntlige ferdigheter (lytte, tale, samtale), lese og skrive, de viktigste grunnleggende ferdighetene. De er redskaper i utvikling av lese- og skrivestrategier, kommunikasjonsstrategier, ordlærings- og forståelsesstrategier til selvstendig bruk i livet etter skolen.

Digitale ferdigheter kommer til uttrykk i faget generelt og i et eget kjerneelement spesielt. Digitale ferdigheter og ressurser blir en stadig større del av kommunikasjon og samhandling, informasjonsinnhenting, læring (både i og utenfor skolen) og opplæring. Dette åpner for større muligheter for tilpasning og tilrettelegging for den enkelte elev. Digitale ferdigheter støtter og utvikler de andre grunnleggende ferdighetene som redskap for læring i engelsk på skolen og i arbeidslivet.

? **Synes du utkastet viser hvilke sider ved ferdighetene som er relevante for engelsk og engelsk fordypning? Hvis ikke, hvilke sider ved de grunnleggende ferdigheter bør vektlegges tydeligere i faget?**

Nei

Vi mener vektlegging på kritisk kildebruk og referanser bør komme tydeligere fram.

Punktet om språklæring er for vag og krever for mye samtidig --> se på felles europeisk rammeverk for språk

https://www.udir.no/Upload/Verktøy/5/UDIR_Rammeverk_sept_2011_web.pdf?epslanguage=no

(thresholds levels etc – mange dokumenter ligger her fra før og elevene må samarbeide med og konkurrere mot elever fra hele Europa i arbeidslivet – vi må gå utenfor Norges grenser)

6. KOMPETANSEMÅL

Spørsmålene har så langt handlet om kjerneelementene som er utarbeidet. Dette forarbeidet skal videreutvikles til kompetanse i læreplanene. Læreplanene skal legge til rette for mer dybdelæring, og for en bedre progresjon i elevenes læringsløp. Ett av tiltakene vi skal vurdere er derfor om det skal utvikles kompetansemål på flere trinn enn i dag, og eventuelt i hvilke fag.

Synes du kompetansemålene bør utvikles på flere trinn enn i dag engelsk?

Vi ønsker en mer punktvis bestemmelse av innhold på hvert trinn slik at ikke lærere kan bestemme når de skal ta opp hva, og slik at karakterer som settes på ulike trinn kan være basert på helt ulikt innhold. Samtidig ser vi at en slik innholdsdefinering på hvert trinn, kan bli vanskelig. Slik forslag til kjerneelementene nå er formulert, blir dette så vagt at det kan fort kan gi utslag i en urettferdig vurdering, som igjen gir ulikt grunnlag for videre utdanning.